

SD

Veerle Baetens: "Mijn monoloog is geen autobiografie. Ik wil niet dat mensen achteraf komen vragen wat echt gebeurt is en wat niet." © Elke Pannier

INTERVIEW

Veerle Baetens klimt na dertien jaar nog eens op het toneel, om vrijuit te spreken als vrouw: "Spannend, maar ook bevrijdend"

Toen Baetens begon te schrijven aan haar eerste eigen theatersolo 'Hier, ik als keizerin', kwam veel kwaadheid boven. Op mensen. Op mannen. Ook op zichzelf. "Diep in mij zit een boze clown, ambetant op Jan en alleman."

Wouter Hillaert

25 september 2026 om 23:59

 Luisteren Delen Maak ons je Google-favoriet!

Door de klinkende naam die Veerle Baetens heeft als filmactrice – dankzij pareltjes van *The broken circle breakdown* (2012) tot *Comeback* (2025) – verbeeld je je bij haar terugkeer naar het podium spontaan een gerieflijke repetitiestudio van een groot theater, op een scheet van talrijke artiestencafés. De realiteit blijkt minder glorieus: het Centre culturel van Beauvechain (Bevekom), een veredeld parochiezaaltje net over de taalgrens, onder een ingeslapen kerktoren. Op het bord met aankondigingen afficheren zich alleen brocantes, een expo rond insecten en een Waalse charmezanger.

Baetens luncht er in de cafetaria tussen een groepje vrouwen van de lokale breiclub, die in kwetterend Frans hun wekelijkse patronen bijwerken. Ze heeft haar eigen pasta opgewarmd in een kaduke microgolfoven, op een laatste bord dat ze vond achter de toog. Ook in de zaal wachten haar geen spotlights. Wel kale neonbuizen en een laag houten podiumpje, met opgestapelde stoelen achter een half dichtgetrokken gordijn. Van diva-allures kun je haar moeilijk betichten. Ze bereidt zich voor in de omstandigheden van een (her)beginner.

Daar heeft de filmactrice zelf voor gekozen, vertelt ze boven haar spaghetti. “Ik wou vooral niet ver van huis repeteren. Ik geniet er ook echt van om in Wallonië in de natuur te zitten, tussen de bossen. Ik praat nog net niet met de bomen.” Baetens woont in Grez Doiceau, tien kilometer verder, met haar man en dochter Billie-Louise, die ook meespeelde in *Comeback*. Het is een hele weg geweest van Brasschaat, waar 48 jaar geleden haar wieg stond.

© Elke Pannier

Jan Bijvoet en Veerle Baetens. © Elke Pannier

Aarden op de planken

Bewust houdt ze zich voor haar wederoptreden op scène wat in de luwte. Dertien jaar na haar laatste rol voor theater, in *Qui a peur de Regina Louf* van het intussen gestopte Gentse groepje Het Kip, trapt ze haar solo *Hier, ik als keizerin* dit weekend af in Asse, met daarna een lange tournee langs vooral cultuurcentra. Pas met de dernière rondkerst zal ze landen in de Antwerpse Arenberg. “Ik wou bescheiden beginnen. Ik heb helemaal niet zoveel gedaan op toneel, zie je. Na mijn musicalopleiding ben ik snel in de film beland, om daar dan te blijven ronddobberen. Ik heb nog wel even opgetreden met de muziek van *The broken circle* en met ons elektropopbandje Dallas, maar zingen op een podium zie ik vandaag niet meer zitten. Dat is me veel te naakt. Dan hul ik me liever in een personage.”

Hier, ik als keizerin kwam er op vraag van muzikant Bo Spaenc, die al jaren monologen op muziek zet met steeds wisselende coryfeeën, van Warre Borgmans en Lucas Van den Eynde tot onlangs nog Stefaan Degand. “Ik kende Veerle nog van haar eerste *Kiekeboe*-film uit 2000, waarin zij Fanny speelde en waarvoor ik de soundtrack schreef”, zegt Spaenc, terwijl hij aan tafel mee zijn boterhammen eet. “Toen ik haar ’s avonds laat op tv wel eens zag passeren in vooral Franse films, vond ik haar zo schitteren dat ik haar heb opgebeld met de vraag of zij niet eens iets wou vertellen op scène.”

Baetens hapte toe, gek genoeg. Na acht jaar zwoegen aan haar eigen filmregiedebuut *Het smelt* had ze nood aan iets snellers, met minder poeha. “Van collega’s in theater hoor ik vaak dat op de planken staan heel aardend kan werken. En dat klopt echt! Rond film hangt zoveel meer gedoe, sensatie en exotiek, omdat je ook door zoveel meer mensen bekeken wordt. Dat is in theater totaal niet het geval, dat voelt heel bevrijdend. Maar het is ook wel spannend.”

© Elke Pannier

Baetens steekt het niet weg: het is met een bang hartje dat ze terug op scène klimt. En niet alleen omdat het lang geleden is. "Eigenlijk hou ik ook niet zo van het ritme van theater: dat je elke avond weer op moet, weer moet springen als in een ijskoud bad. Achteraf doet dat dubbel zoveel deugd, maar daarvoor voel ik me de hele dag slecht in mijn buik."

Mannelijke norm

Daarbij komt dat deze solo best kwetsbaar is: het is een diepe afdaling in Baetens eigen ervaringen als vrouw, echtgenote en moeder. "Toen ik eraan begon te schrijven, werd het in eerste instantie één lange scheldtirade. Ook in een clownscursus die ik vorig jaar volgde, werd ik de hele tijd een boze clown, ambetant op Jan en alleman. Er zat duidelijk iets wat eruit moest."

Vooraf door haar omgang met jongere vrouwen heeft Baetens de jongste jaren een heel ander zicht gekregen op gendergelijkheid. "Zij zijn meer vrijgevochten, terwijl ik nog steeds moeite heb met grenzen stellen, uit angst om daarop afgerekend te worden. In hoeverre mag je als vrouw nog woede voelen en uiten? In de kunstgeschiedenis zijn boze vrouwen altijd lelijk en hysterisch voorgesteld. Ook vandaag zijn daar nog zoveel sporen van. In een wereld die al in brand staat, moet ik vooral de goede moeder uithangen. Maar wie weet voelt mijn mannelijke kant wel zoveel groter en noodzakelijker?"

Eerst loopt het nog op kousenvoeten, maar gaandeweg waait het blad voor haar mond weg in een wervelwind van wetenswaardigheden, filosofische ideeën en gedachten die ze misschien te lang voor zich heeft moeten houden. Hier spreekt een ziel die wakker is geworden. En die zelfs kwaad lijkt te zijn op zichzelf omdat het zolang heeft moeten duren.

"Ik heb niks tegen mannelijkheid, maar er is nog steeds geen evenwicht. Zelfs al lijken de grote gevechten geleverd, van stemrecht tot abortus, nog steeds is het patroon: man

is norm, dus man heeft het bij het rechte eind. Lees *Onzichtbare vrouwen* van Caroline Criado Perez. Heel helder toont zij aan hoe de wereld is opgebouwd door de bril van mannen. Dat gaat van symptomen voor hartinfarcten die nu heel anders blijken voor vrouwen, tot autogordels en urbanisme. Ook films zijn zo lang gemaakt vanuit de mannelijke blik, terwijl het wel een vrouw was, Alice Guy-Blaché, die de eerste fictiefilm maakte. Wij kennen alleen de broers Lumière. Hoelang ben ik op filmsets de enige vrouw geweest tussen allemaal mannen? Pas na vijftien jaar, in 2016, kreeg ik voor het eerst een andere vrouwelijke hoofdrol tegenover mij. Ik had dat allemaal niet door. Tot ik erover begon te lezen."

Muzikant Bo Spaenc zette de monoloog op muziek. © Elke Pannier

© Elke Pannier

Met sprekend gemak put Baetens uit boeken en filosofen, wanneer ze aan tafel met Spaenc en spelcoach Jan Bijvoet in discussies verzeilt over de deur openhouden, het woord '*schatteke*', prijsuitreikingen aan vrouwen vol verkleinwoordjes, handtastelijkheden in het uitgaansleven. "Al dat machogedrag, ik haat het. En hoe mannen dan meteen in de verdediging schieten, als je daar iets over opmerkt! Ken je de Franse socioloog Geoffroy de Lagasnerie? Grof gesteld zegt die dat er pas echte gelijkheid zal zijn als er evenveel vrouwen in de gevangenis zitten als mannen, omdat zij nu gewoon veel meer sociaal gecontroleerd worden. Ik vind dat een interessante manier om naar onze maatschappij te kijken: vrouwen zijn minder vrij om hun vrijheid te nemen. Dat is cultureel opgelegd."

Vrije draak

Wanneer Baetens na het middageten weer over haar podium ijsbeert, om zonder veel inleving tekst te drillen onder Bijvoets zorgzame oog, springen haar ratelende zinnen van uitgehongerde schildpadjes naar kleine piemels, van pijpen naar blaasontstekingen. Haar tirade van weleer is intussen verveld tot een luchtiger verhaal met veel verdoken ironie. "Sorry, ik ben veel te veel aan het babbelen!"

© Elke Pannier

Baetens speelt in *Hier, ik als keizerin* Annemie, een vrouw die haar gezin heeft verlaten, zich heeft afgesloten in een appartementje en nu haar bestaan uitstort bij het publiek. De actrice schreef de tekst samen met de veel jongere theatermaakster Yoline Denys. "Het is dus geen autobiografie", onderstreept ze. "Ik wil niet dat mensen achteraf komen vragen wat echt gebeurd is en wat niet. Maar laat ons zeggen dat ik de

gecultiveerde versie ben van dit personage, en dat zij de draak is die veel vrijer kan spreken. Ze heeft haar fouten, ze is niet heilig. Maar ze pompt zichzelf op om iemand te kunnen zijn.”

Niet toevallig is Annemie verkort tot Minnie. Baetens wil het met deze solo hebben over klein gehouden worden en ook jezelf minimaliseren. “Je zou het misschien niet zeggen, maar ik heb soms last van minderwaardigheidsgevoelens. Wat ik heel vaak doe, is meteen invullen hoe iemand over mij denkt. Acteurs die te veel ruimte innemen? Bij mij is dat precies andersom. Zeker sinds ik bekend ben en ik sneller onder het vergrootglas lig, maak ik me klein bij mensen: het is oké, ik ben niet groot, ik ben nog altijd gewoon Veerle van Brasschaat.”

© Elke Pannier

Acteren heeft Baetens geholpen om die verontschuldigende aanleg te maskeren en zelfs bijna kwijt te raken, maar af en toe speelt het toch weer op. “Iemand zei me zelfs dat ik vaak met opgetrokken schouders speel. Alsof er iets verkrampd is. Die woede en dat klein zijn, dat zit gewoon allebei in mij. Ik moet daarmee leren om te gaan. En dit stuk helpt daarbij. Anders dan in film kun je op de planken alles helemaal zelf naar je hand zetten.”

‘Hier, ik als keizerin’ toert tot 20/12 door heel Vlaanderen. Meer info op bospaenc.be.

- Cultuur en media
- Podiumkunsten
- Veerle Baetens
- Topverhalen